

LIBRARY

APR 16 1986

STATE HISTORICAL SOCIETY
OF WISCONSIN
MADISON, WISCONSIN

VILNIS

LIETUVIŲ LIAUDIES LAIKRAŠTIS
LITHUANIAN NEWSPAPER
3116 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608
Telefonas: [312] 842-7325

VOLUME LXVI Nr. 8

KETVIRTADIENIS, BALANDŽIO (APRIL) 10, 1986

KAINA 25 c.

Kasdien

**GALI UZVESTI
ATSIDUSO LENGVIAU
EKSPORTUOJA KŪDIKIUS
KILO BEVEIK PANIKA**

Kongrese atstovų buto pasisakymas prieš prez. Reagano užmačių duoti Nikaragvos "controms" \$100 milijonų yra juoda akis prezidento politikai Centro Amerikoje. Tačiau tai nereiškia, kad Nikaragvos sandinistų revoliucija bus palikta ramybėje. Kongrese kompromisų takeliai gali užvesti Ameriką ant kelio, vedančio į karą su Nikaragva.

Centro Amerikoje ramybė tegalima atstatyti tik derybomis, kurioms gaires nustatė Contadora šalys. Susitarus pagal šias gaires ir Nikaragvos, ir Salvadoro žmonėms būtų palikta tvarkytis taip, kaip jie nori. Imperialistams kištis į jų reikalus, žinoma, durys būtų užtrenktos.

Bet ar Vašingtonas su tuo sutiks? Jis linkęs reikalą spręsti ginklu.

Čikagiečiai atsiduso lengviau. Miesto taryba užgyrė rezoliuciją, skelbiančią miestą nebranduolinių ginklų zona. Pagal rezoliuciją, per deves metus iš miesto turi pašalinti įmonės, gaminančios branduolinius užtaisus bei bombas. Nepaklusios šio patvarkymo bus griežtai baudžiamos pinigine bausme ir kalėjimu; bus uždrausta mieste sandėliuoti branduolinius ginklus.

Šiuo miesto tarybos nutarimu Čikaga tapo šalyje viena iš 109 miestų ir vietovių nebranduoline zona. Kiti, daugiau kaip 100 Amerikos miestų irgi ruošiasi pasiskelbti tokiomis zonomis.

El Salvadoro arkivyskupas Arturo Rivera y Damas pareiškimu spaudai išskėlė į viešumą, kad iš Salvadoro kasmet į užsienį eksportuojama po daugiau kaip 450 kūdikių, daugiausia į JAV ir Vakarų Europos šalis. Kūdikiai eksportui pardavinėjami po 35-50 dolerių, bet dažniausiai būna, kad priėjusi prie bado slenkščio neturtinga motina savo kūdikį atiduoda dykai, kad tik jį išgelbėjus nuo bado mirties.

Tai darosi šalyje, kur Vašingtonas savo statybinio Duartės režimą remia visomis keturiomis, kad tik atsilaikytų prieš sukilusius šalies patriotus, siekiančius liaudžiai sotesnių ir šviesesnių dienų.

Illinois demokratų partijoje kilo beveik panika. Per įvykusius kovo 18 d. pirminius rinkimus pasirodė, kad partija užsikrėtusi ultradešiniausiais Lyndon LaRouche kulto elementais. Jie laimėjo teisę demokratų balotu balotiruotis net

IŠ SIUVYKLOS SU... PIRKINIŲ

Antano Gylio nuotraukoje: Sukirpėja Linda Autukienė, siuvėjos Rasa Liepytė, Onutė Oskirienė ir Bronė Rožanskienė apžiūri pačių pasiūtus naujus drabužius.

Vilniuje, Gorkio gatvėje, esanti pirmos klasės pusgaminių siuvimo ateljė turi gerą vardą. Čia žmogus bene greičiausiai randa tai, kas nauja, madinga. Ateljė vedėja Alma Aleškevičiūtė informavo — pernai jų siuvykla pasiuvo moterims 100 fasonų suknelių, sijonų, palaidinukų, striukių — iš viso 8,600 drabužių. Tad nesunku suprasti vieną siuvyklos populiarumo priežasčių — kiekvieno fasono drabužių parduoda po ne daug.

dviems atsakingoms valstijos administracijos vietoms — vicegubernatoriaus ir sekretoriaus. Demokratų pretendentas gubernatoriaus vietai liberališkesnių nuotaičių Adlai Stevenson jų purtos. Ar pavyks jam atsikratyti šių partnerių, skaitant šiuos žodžius bus jau aišku.

Kad demokratų partija užsikrėtusi dešiniausiais reakcininkais, yra seniai žinoma. Dabar išėjo viešumon, kad jie toleruoja netgi LaRouche kulto šalininkus, kuriuos A. Stevensonas yra pavadinęs neonaciais.

"Laisvė" yra laikraščio "Vilnius" vyresnioji sesuo. Jos dalininkų suvažiavimas įvyks balandžio 20 dieną. Suvažiavimas bus jubiliejinis, pažymėjimui 75-erių metų "Laisvės" gyvavimo sukakties.

Labai svarbu, kad "Laisvei" sektųsi gyvuoti. O tai labai daug priklausytų nuo linkėjimų laikraščio darbuotojams sėkmės ir nuo sveikinimų didesnėmis ar mažesnėmis sumomis.

Sveikinimus siųskime tiesiai "Laisvei" ar "Vilnius" administracijai, kuri mielai persiųs "Laisvės" administracijai.

S. J. Jokubka

Ne veltui siuvykla vadinama pusgaminių ateljė. Į prekybos salę išnešami daugiausia nebaigti siūti drabužiai. Pasimatavai, jei patinka, meistras pažymės, ką atlenkti, ką įsiūti, ir netrukus gali neštis pirkinį. Nei gaišti laiko pasimatavimams, nei vargti pačiam trumpinant, siaurinant.

Šiuo metu siuvykloje-parduotuvėje galima nusipirkti daigstytų pavasariinių paltų, striukių, kostiumėlių. Balandžio mėnesį ji siūlo apsiaustus, lengvus vasarinius drabužius.

— Siuvame tik sezoninius drabužius, — sako vedėja Alma Aleškevičiūtė.

Štai kodėl šioje ateljė vasarą nepamatysi apdulkėjusio nuo kabojimo žeminiio paltu ir atvirkščiai — žiemą — apsiausto. Nauda ir siuvyklai, ir pirkėjui.

Nuolat tirama paklausa. Tai daroma labai paprastai — "Ramunės" siuvimo fabriko, kuriam priklauso ir pusgaminių ateljė, dailininkės, sukūrusios naują modelį, duoda jį pasiūti. Juo apsirėngusi manкенė pabūna prekybos salone — atkreips į jį dėmesį, ar ne? Gerai, atkreipė. Tada pirkėjų paklausinama, ar patinka joms siuvinys, ar jį pirktų. Jei daugumai patinka, už sienos esančiame ceche imama siūti. Pradžioje keli vienetai, o jei juos išpirko, ir daugiau. Jei kuris siuvinys ilgiau lica nepirktas, tikių daugiau nebegaminama.

Siuvyklos kolektyvas jaunas — 33 profesinę techniką mokyklą baigusios merginos. Toną duoda veteranė sukirpėja Linda Audukienė. Ji daug padeda jaunoms.

Siuvykla orientuojasi į jaunimo skonį. Medžiagos nebrangios, svarbu, kad būtų madingas siluetas, spalva. Šiemet siuvėjos drabužius

EXTRA

Balandžio 1-mos dienos ankstyvą St. Petersburg, Fla., Lithuanian Senior Citizens klubo pastate kilo gaisras. Radijo ir televizijos pranešimais, nuostolių padaryta už apie \$150 tūkstančių. Gaisro priežastis, rašant šią žinią, dar neįtirta, yra tik visokių spekuliacijų.

Kai pirmutinai sužinoję klubiečiai, kad dega jų klubo pastatas, pradėjo skambinti telefonais kitiems, mažai kas patikėjo. Manė, kad tai balandžio 1-mos dienos pokštas. Tačiau buvo ne pokštas.

Iš Čikagos kuo skubiausiai teko paskambinti klubo pirmininkui S. Kuzmickui ir klubo darbuotojams Aleknams bei narei A. Klimavičienei dėl daugiau informacijų. Pasirodo, klubo pastatą gaisras rimtai sužalojo. Ypač daug nuostolių padaryta bufete, salės sienos nusvilintos, langai išsproginėję, netgi ir gale salės pianinas apdegęs, baldai — kėdės, stalai taip pat.

Namas buvo apdraustas nuo gaisro, bet ne ant tokios sumos, kiek žalos padaryta. S. J.

Beglobių vaikų problema

Darosi vis opesnė viena iš traagiškiausių Vencuelos beglobių vaikų problema. 7-10 metų berniukai ir mergaitės, kuriuos tėvai, neturintys nei darbo, nei buto, nei vilties, jog ateitis bus geresnė, paliko likimo valiai, priversti patys užsidirbti pinigų pragyvenimui. Jie vaikatauja, vargais negalais išsiversdami atsitiktinėmis išmaldomis, arba yra prie tokio gyvenimo slenkščio.

Ugandoje

Valdančiosios Ugandos nacionalinės pasipriešinimo tarybos kariuomenė sėkmingai kovoja šalies šiaurėje su pajėgomis, kurios liko ištikimos nuverstai karinei tarybai.

Vyriausybės kariuomenės pusėje kovos vyksmuose prieš buvusios karinės tarybos pajėgas dalyvauja vietiniai liaudies milicijos būriai.

Čilėje

Pinočeto karinis fašistinis režimas vėl pratęsė šešiams mėnesiams vadinamąją "vidinės taikos pažėdimo pavojaus padėtį". Ši priemonė suteikia valdžiai galimybę suimti patriotus, nepateikus kaltinimų, vykdyti griežtą spaudos cenzūrą. Uždrausta rengti mitingus ir susirinkimus. Teroru ir represijomis Pinočetas mėgina nuslopinti besiplečiantį judėjimą dėl laisvės ir demokratijos atkūrimo Čilėje.

— JAV prekyba su Japonija šių metų pirmame ketvirtyje Amerikai davė \$12.9 bilijono deficito.

puošia tinkleleliu, spaudėmis, sagtelėmis ir kitais madingais elementais.

D. Čepulytė

VILNIS

Lithuanian Peoples' Bi-weekly (659-780)

Published bi-weekly, Thursday, except when preceded by a Holiday, by the Workers Publishing Association, Inc.

Subscription rates in United States: one year \$15.00; Chicago \$17.00; Canada, and other foreign countries — \$20.00.

POSTMASTER: Send address changes to the
VILNIS — 3116 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 Phone 842-7325
Second-class postage paid at Chicago, Illinois (U.S.P.S. 659-782)

Prezidentas pradeda nusišnekėti

Prez. Reaganas pradeda nusišnekėti, ypač nusišnekėjo vasario 26 dieną, prašydamas Kongresą Pentagonui \$320 milijonų ginklavimosi reikalams, ir nusišnekėjo labai negražiai. Tiesmukai sakė, jog Amerika turi apsiginkluoti kaip niekad anksčiau, kad galėtų iš jėgos pozicijų tartis su Tarybų Sąjunga.

Nemaža prezidentas gyrėsi, kad jo prezidentavimo metais nė viena pasaulyje šalis "neparaudonijo", kaip kad Carterio prezidentavimo metais net kelios šalys tapusios Tarybų Sąjungos šalininkėmis. Kalbėjo prezidentas ir apie ateinantį komunizmą Centro Amerikoje ir sakė, jog reikia jam pastoti kelią ir Amerika turi ginkluotis, būti pasirušusi tam.

Po prezidento kalbos Texas valstijos demokratų kongresmanas James Wright atsakomojoje kalboje prezidentui pasakė, jog komunizmo ginklu negalima nugalėti nei jam pastoti kelio. Komunizmui nugalėti reikia geresnės idėjos už komunizmo idėją, kad galima būtų komunizmo šaknis išrauti iš skurde paskendusiu žmonių sąmonės.

Kovo 16 dieną prezidentas ir vėl visu įniršimu prieš komunizmą nusišnekėjo ir gal dar biauriau negu vasario 26 dieną. Šį kartą, reikalaujamas \$100 milijonų Nikaragvos "contras", pylė kaip iš gausybės rado prieš sandinistus ir jų režimą Nikaragvoje. Piešė juos baisiomis pabaisomis Tarybų Sąjungos Centro Amerikoje. Gąsdino, kad Amerikai gali būti kaput, jeigu nebus susidorota su sandinistais.

Prezidentui atsakomąja kalba šį kartą atsakė Tennessee senatorius James Sasser. Senatorius sakė, jog "contras" gaudami milijonus dolerių iki šiol nieko nelaimėjo, nelaimės ir gavę \$100 milijonų. Senatoriaus nuomone, su sandinistais reikia tartis, o ne eiti į karą, ir maldavo, kad prezidentas Amerikos akiai neįveltų į makaliene, į kokias Amerika buvo įlindusi anksčiau.

Branduoliniai sprogdinimai

Amerikos galvojanti liaudis rimtai sunerimusi JAV ir TSRS ginču dėl branduolinių sprogdinimų nutraukimo, nes nuo šio ginčo išsprendimo priklauso kaip Amerikos, taip ir žmonijos išlikimas ar žuvimas.

Sprogdinimai yra niekas daugiau, o tik tobulinimas ir taip jau tobuli viską griaujančių ir deginančių branduolinių bombų bei raketoms užtaisų. Vadinasi, sprogdinimais didinamas ginklavimas dar pekliskėse branduoline ginkluote. Jeigu sprogdinimai būtų nutraukti, ginklavimuisi būtų galas. Iki šiol sukurta branduolinė amunicija, ją nešančios raketos, paliktų arsenaluose senėti, gesti ir surūdyti, ir pagal M. Gorbačiovo pasiūlytą planą, iki 1999 metų lengviausia būtų visa to atsikratyti. Pasaulyje nebūtų jokių branduolinių ginklų.

Tarybų Sąjunga per metų metus įnirtingai siekia, kad pasaulyje nebūtų karo. Siekia diplomatiniais kanalais, atvirais pasiūlymais susilaikyti nuo ginklavimosi varžybų, eiti prie nusiginklavimo, prie tautų taikaus sugyvenimo. Bet, kaip žinia, iš visų jos pastangų niekas neišsėina, reikalai nepakrūta iš vietos, branduolinio karo grėsmė nemažėja, eikvojimasis ginklavimuisi didėja.

Praeitais metais rugpiūčio 6 dieną Tarybų Sąjunga žengė vienašališką žingsnį, nutraukdama branduolinius sprogdinimus iki sausio 1 dienos ir kviesdama JAV tai padaryti. Tačiau Vašingtonas iš piršto išlaužtais argumentais ėmė išsisukinėti ir dar skubiau ginkluotis bilijoniniais asignavimais Pentagonui. Šių metų sausio 1 d. Tarybų Sąjunga pabandė branduolinių sprogdinimų nutraukimą pratęsti iki kovo 31 dienos, bet Vašingtonas ir vėl — nenutrauksias.

Kovo 10 dieną Švedijos velionis premjeras Olof Palme, Argentinos prezidentas Raul Alfonsin, Indijos premjeras Rajiv Gandhi, Meksikos prezidentas Miguel de la Madrid, buvęs Tanzanijos prezidentas Julius K. Nyerere ir Graikijos premjeras Andreas Papandreou laišku kreipėsi į prez. Reaganą ir Gorbačiovą, kad branduoliniai sprogdinimai būtų nutraukti iki įvyks Amerikoje aukšto lygio Reagano ir Gorbačiovo susitikimas. Tarybų Sąjunga sutiko sprogdinimų moratoriumą pratęsti tol, kol JAV pradės numatomus sprogdinimus. Bet, kaip matome, Vašingtonas nieko nepaisydamas sprogdinimus pradėjo.

Kokios visa to pasėkos bus, pas burtininką nereikia eiti. Taikingosios tautos dar kartą įsitikins, kad Vašingtonas nesiskaito su Tarybų Sąjungos iniciatyvomis branduolinio karo grėsmei pašalinti, kad jo tikslas ginkluotis, nežiūrint, kad tas ginklavimasis anksčiau ar vėliau gali sprogti ir sugriauti pasaulį, kad jo tikslą ruošti beprasmiškiems "žvaigždžių karams" pateisina priemonės.

Prez. Reagano administracija nesiskaito ir su savąja liaudimi, reikalaujančia nutraukti sprogdinimus ir tartis su Maskva dėl visiem laikams sprogdinimų nutraukimo. Kongrese netgi yra patiektas įstatymo projektas, reikalaujantis nefinansuoti sprogdinimų.

PASIDAIRIUS PO MŪSŲ AMERIKA

Nyksta mažosios farmos

Kad kapitalistinėje sistemoje didesni bizniai "sučuda" mažesnius, akivaizdus pavyzdys yra, kaip supermarketai baigia nuvaryti nuo koto nedideles maisto parduotuvėles arba, kaip pastaruojų metu nebeišsiverčiančios mažesnės korporacijos jungiasi prie didžiųjų. Tas pats darosi ir žemės ūkyje. Didieji fermeriai ir ūgrobizniai mažesnius fermerius vis sparčiau stumia iš riuotės.

Technologijos įvertinimui kongresinės agentūros apskaičiavimu, vien tik biotechnologija ir farmų kompiuterizavimas netrukus mažųjų fermerių, per metus gaminančių žemės ūkio produktų daugiau kaip už \$200,000, nuvarys nuo koto apie 181,000. Tuo tarpu didžiųjų fermerių, per metus gaminančių žemės ūkio produktų daugiau kaip už \$200,000, padaugės apie 175,000.

O ką kalbėti apie tuos fermerius, kuriems ne tik kompiuteris, bet ir traktorius vargiai įkandamas ir iš farmos vos pragyvena! Jų netrukus neliks nei ragučių, nei nagučių.

Liaudis susirūpino

Amerikos liaudis rimtai susirūpino dėl prez. Reagano susisiekimų direktoriaus Patrick Buchanan išpuolio prieš kongresmanus, kurie pasipriešino prezidento reikalavimui, kad Nikaragvos "contras" būtų skiriama \$100 milijonų, jog jie krypta prie komunistų.

Toks P. Buchanano išpuolis prieš kongresmanus Amerikos politinį gyvenimą pasmardino makartizmu, kurį atsimeina ne vienas amerikietis, kai silpniau galvojančys net politikieriai lisdavo po lovą ieškoti komunistų, kai už kiek nors pažangesnį žodį žmogus būdavo įtariamas komunistu.

Dėl tokio Buchanano išpuolio prieš kongresmanus daug kur kilo protestų mitingai... Sveikesnio proto komentatoriai irgi pasmerkė tokį makartistinį išpuolį, tuo labiau patys tie kongresmanai.

Reakcininkai, žinoma, Buchanano plojo katutėmis.

Centro Amerikai savaitė

Kovo 16-21 dienomis buvo Centro Amerikai skirta savaitė ryšium su atminimu Salvadore anais metais nužudyto pažangių nuotakių arkivyskupo Oskar Romero. Daugelyje vietų vyko simpoziumai, filmų rodymai, pasisakymai prieš prez. Reagano užmačias remti Nikaragvos "contras".

Savaitės metu buvo platinamas pamfletas, aiškinantis kokią žalą daro JAV, remdamos Salvadoro reakcinį režimą bei Nikaragvos "contras" ir abelnai fašizmą Centro Amerikoje.

Daug kur savaitės metu vyko žmonių apklausinėjimai, ką jie mano apie Vašingtono politiką Centro Amerikos atžvilgiu. Ypač aktyviai darbuosiai kai kurių prof-

sąjungų vadovai, žymesni bažnyčių dvasininkai, netgi didlapių šviesiau galvojančys kolumnistai kaip Niujorko "Daily News" kolumnistas Jimmy Breslin ir kiti.

Padidėjo nedarbas

Vasario mėnesį nedarbas padidėjo šešiais dešimtadaliais vieno procento, iki 7.3%, ko nėra buvę nuo pat 1980 metų, kad per vieną mėnesį tiek padidėtų.

Ekonomistų nuomone, nedarbas turės didėti ir toliau, ypač tai bus pajusta dar šiemet po kongresinių rinkimų.

Reikia turėti galvoje, kad į bedarbių armiją neįeina tie bedarbiai, kuriems išsekusios nedarbo kompensacijos arba, jeigu gauna padirbėti dieną kitą per savaitę. Tokių "bedarbių", neregistruotų, yra taip pat šimtai tūkstančių.

Kalbant apie susitikimą

JAV komunistų partijos generalinis sekretorius Gus Hall ragina Amerikos piliečius reikalauti, kad prez. Reagano ir M. Gorbačiovo šią vasarą susitikimas turi įvykti.

Gus Hall TSRS komunistų partijos suvažiavime Maskvoje buvo susitikęs su Gorbačiovu ir patyrė, jog Gorbačiovas mielai atvyktų į JAV susitikti su prezidentu, jeigu prezidento administracija ėjimai prieš susitikimą jo neanuolius.

Paruošė S. J.

Trumpai

— Čikagiškis Haymarket Centennial komitetas ruošiasi dideliems Gegužės Pirmosios iškilimėms. Organizuoja masinę eitynę, kultūrinius renginius, svečių iš užsienio priėmimą, kuriame dalyvaus ir meras Harold Washingtonas.

— Dearborn, Mich., palestiniečiai imigrantai minėjo 17 metų sukaktį Demokratinio fronto Palestinos išlaisvinti. Minėjime dalyvavo daugiau kaip 600 žmonių, sveikino JAV komunistų partija.

— Mašinistų profsąjungos prezidentas William Winpisinger sako, jog prez. Reaganas, užstodamas "contras", meluoja apie Nikaragvos sandinistus.

— Tel Avive prie Hilton viešbučio vyko Izraelio taikos šalininkų demonstracija, nukreipta prieš Izraelio užmačias padėti prezidentui Reaganui ruošti "žvaigždžių karams".

— Popiežius J. Povilas II buvo atsikvietęs į Vatikaną daugiau kaip 20 Brazilijos vyskupų ir kitų aukšto rango dvasininkų, šalininkų išsilaisvinimo teologijos. Jie už tai, kad bažnyčia negali būti abejinga žmonių kovoms prieš represijas, išnaudojimą, už demokratinės laisvės.

— Graikijos teismas nuteisė už akių amerikietį JAV bazės komendantą Philip William Smith penkiolikai metų kalėjimo už tai, kad jis nelegaliai areštavo graiką Georgios Alexander, agitavusį prieš Amerikos bazes Graikijoje.

Pagal susitarimą Ženevoje, šiemet Amerikoje turi įvykti prezidento Reagano ir TSRS vadovo M. Gorbačiovo aukšto lygio susitikimas. Iš JAV antitarybinių ėjimų matosi, kad susitikimui debesys darosi tamsūs. Sprogdinimai juos daro dar tamsesniais. Ir, ko gero, susitikimas dar gali būti susabotažuotas.

Vilnis, 1986 m. balandžio 10 d.

P. GRIŠKEVIČIAUS KNYGA APIE KULTŪRĄ

Respublikos knygynuose pasirodė Petro Griškevičiaus knyga "Partija ir kultūra". Jau šios knygos pavadinimas nusako jos turinį. Knygoje, kuri parašyta ryškiu publicistiniu braižu, išryškinama lenininio požiūrio į kultūrą esmė, atskleidžiamas Lietuvos Komunistų partijos patyrimas sprendžiant kultūros raidos problemas, parodytas partinio darbo poveikis kultūrinei inteligentijai, nušviečiamas lietuvių kultūros vystymasis, jos svarbiausi laimėjimai ir bruožai, įgyti socializmo sąlygomis. Prieš skaitytojų akis iškyla ryški respublikos kultūrinio gyvenimo panorama, kuri organiškai įsilieja į viso mūsų gyvenimo horizontus. Tai knyga, kurioje skaitytojas ras išsamiai, marksistinės - lenininės metodologijos pagrindu išnagrinėtą mūsų kultūros vystymosi kelių ir perspektyvas.

Knygoje "Partija ir kultūra" autorius pateikė ne tik turtingą faktinę medžiagą. Giliai nagrinėjamas kultūros ryšys su visuomeniniu gyvenimu, partijos politika. "Kultūra yra žmogaus kūrybinės veiklos antstatai ant natūros (gamtos), — rašoma knygoje, — taigi visa tai, kas civilizacijos istorijos sukurtą žmonių fiziniu ir protiniu darbu. Šitaip ją traktuodami, nesunkiai suvokiame, kad klasinėje visuomenėje politika yra sudėtinė kultūros dalis. Toks požiūris į kultūrą yra visiškai pagrįstas, bet pernelyg bendras, nes neatspindi to akivaizdus fakto, kad politika, ypač dabartinėmis sąlygomis, apima visas kultūros sferas ir dažnai turi nepaprastai didelę įtaką jų raidai".

Kultūra tarnauja žmogui, padeda jam augti kaip asmenybei, kurti naujas vertybes. Tačiau tam reikia realių sąlygų, kurios priklauso nuo visuomeninės santvarkos.

Autorius nurodo V. Lenino siekius kultūrą padaryti aštriu politinės kovos ginklu, aktyviu komunistinės visuomenės kūrimo veiksmu. Iš čia išplaukia meno komunistinis partiškumas, pilietinė menininko atsakomybė visuomenei, estetinių menininko pažiūrų priklausomybė nuo jo politinių įsitikinimų. Prisiminkime knygoje cituojamos S. Nėries žodžius: "Visos kalbos apie tai, kad menas yra tik grožis, jog jis nepriklausomas, niekam netarnauja ir kad jo uždavinys tik žmonių jausmus daryti kilnesnius — yra tušti žodžiai, o dažnai ir sąmoningas melas".

Menas išreiškia ir kūrėjo pasaulėžiūrą, įsitikinimus, kurie atspindi jo priklausomybę vienam ar kitam visuomenės sluoksniui. Tą tiesą paliudija ir pačios S. Nėries, ir kitų mūsų krašto žymių menininkų gyvenimas bei kūryba.

Teisingai suprastas meno partiškumas nevaržo kūrybos laisvės. Kaip pabrėžiama knygoje, toks partiškumas — tai laisvas, nuoširdus ir sąmoningas menininko siekimas įsijungti į didžiąją kovą už senojo pasaulio patvarkymą ir naujos, komunistinės visuomenės sukūrimą, t. y. savo talentu viso-

Vilnis, 1986 m. balandžio 10 d.

keriopai padėti įgyvendinti partijos ir liaudies tikslus. Menas savo šaknimis turi pasiekti kuo plačiausias darbo žmonių mases, turi būti jų suprstas, mėgstamas. Jis turi žadinti jų sąmoningumą, kelti į kovą už gėrio pergalę, už demokratiškumą ir pažangą. Tai patvirtina ir mūsų tautos proletarinės kultūros pradžia, jos kova su idealistine filosofija, tai įrodo ir jos tolesnis kelias, jos suklestėjimas šiandien.

Lietuvos TSR KP Centro Komiteto pirminis sekretorius Petras Griškevičius.

Knygoje nagrinėjami lietuvių kultūros vystymosi aspektai, pateikiama skaitytojui istorinių 1918-1919 metų socialistinės revoliucijos ir šiandieninio gyvenimo Tarybų Lietuvoje bruožų, išryškinama didelė kūrybinė lietuvių liaudies energija. Čia pateikiama medžiaga atskleidžia Tarybų valdžios revoliucinius užmojus. Dokumentai atspindi Lietuvos Komunistų partijos planus vystyti socialistinę kultūrą.

Kalbėdami apie šių dienų laimėjimus, neturime pamiršti vakarykščios dienos kovų ir pergalių. Štai keli istoriniai faktai. Tarybų valdžia 1918-1919 metais reorganizavo liaudies švietimą, įvedė privalomą ir nemokamą vaikų mokymą, vėl atidarė Vilniaus universitetą, buvo propaguojama M. K. Čiurlionio kūryba, steigiamas Valstybinis dailės muziejus, Centrinis archyvas, bibliotekos, teatrai, simfoniniai orkestrai, dailės studijos ir daugelis kitokių kultūrinių instancijų. Liaudies valdžios darbui kultūrai vystyti buvo tokie akivaizdūs, kad net buržuazijos atstovai tą pripažino. Apie tai archyvuose yra išlikę įvairių pasisakymų. Tarp jų — J. Tumo-Vaižganto pastebėjimas 1919 m. gegužės mėnesį: "Mes iš bolševikų trumpu laiku buvome patyrę nemaža tiesiog neužmirštamų dalykų. Per tris ir pusę mėnesio jų viešpatavimo Vilniuje mes jau buvome beprirantą prie luomų ir padėjimų lygybės, prie tautybių ir tautų kalbos vertinimo... , prie nepaprastai ūmaus literatūros ir dailės kėlimo".

Knygoje plačiai nušviečiama lietuvių kultūros raida buržuazijos valdymo metais. Autorius pateikia tą metą vaizdžiai buržuaziją demaskuojančius Zemaitės žodžius: "Tie patys ponai, per karą carui betarnaudami, kapitalus susikrovė, po svetimus kraštus rezidencijas prisipirko... Tie patys Lietuvą valdo! Lizdus sau suka, turtus

KARIKATŪRISTO AKIMIS

— NELAIMINGA MANO ŠALIS, IS VISŲ PUSIŲ MIRTINI PAVOJAI TYKO; ŠISYK TA SIAUBINGOJI LIBIJA...

V. Uborevicius-Borovskio („Izvestijos“) pieš.

UŽSTALĖS BIZNIO MEISTRAI

Kaip rašė Petras Cvirka prieš penkiasdešimt metų, išėivijoje geriausiai klesti graborių biznis. Da-

gaudo, žmones plėšia, milžiniškas algas sau skiriasi. O jos varguoliai, liekit kraują, guldykit galvas, būsim neprigulmingi! Galėsime be kieno kontrolės žmonių sprandais jodinėti". Sunki kova už pažangių kultūrą teko Lietuvos Komunistų partijai, veikusiai pogrindyje. Ji darė didelę įtaką ne vienam kūrėjui, padėjo jiems teisingai susiorientuoti.

1940 metais buvo atverstas nepaprastai svarbus lietuvių tautos istorijoje puslapis — Komunistų partijos vadovaujami darbo žmonės atkūrė Tarybų valdžią. Respublikos darbo žmonės su dideliu politiniu ir kūrybiniu pakilimu įsijungė į kultūrinį darbą. Jie ne tik perėmė pažangiosios kultūros vertybes, bet ir patys ėmė aktyviai jas kurti. Visame krašte virė virė entuziastingas darbas. Partijos politika įkvėpė žmones, skatino juos naujiems kūrybiniams užmojams, reikšmingiems darbams. Platūs veiklos horizontai atsivėrė pažangiajai inteligentijai. Per trumpą laiką Lietuvos liaudis padarė nepaprastai daug.

Kūrybinių jėgų nesunaikino baisios fašistinės okupacijos dienos. Knygoje cituojami šurpūs gestapininko žodžiai, tardant profesorių B. Sruogą: "Jūsų tauta turi tris milijonus, o mūsų tauta — šimtą. Lietuvių tautos trys milijonai turį išnykti. Nacionalistų partija yra konsekventiška — lietuvių inteligentija turi būti sunaikinta". Tai hitlerininkų požiūris į lietuvių tautą išraiška. Tačiau kruvinas teroras nepalaužė mūsų liaudies, ji tikėjo pergale ir atidavė jai visas savo jėgas.

Didžioji knygos dalis skirta lietuvių tarybinės kultūros analizei — nuo pokario metų iki šių dienų. Plačiai aptariami mūsų socialistinio gyvenimo aspektai ir tie faktoriai, kurie lėmė kūrybinius laimėjimus. Atskleidžiamas vadovaujantis partijos vaidmuo, tarybinės liaudies vienybė ir susitelkimas, pabrėžiama kūrybinių darbuotojų ištikimybė partiškumo ir liaudiškumo principams.

K. Bogdanas,
Profesorius, TSRS Dailės akademijos narys koresp.

bar, mūsų dienomis — linksmesnis biznis — balių organizavimas. Kodėl taip yra, suprasti sunku, atrodytų — ne jaunyn išėivija, bet kaip nuo amžių visi žmonės — senyn. Tai kodėl tie baliai? Išėivikojo gyvenimo logika dažnai atvirkščia, todėl belieka stebėtis ir tiek. Atsiverskime bet kurį veiksnių laikraštį ir išvysime daugybę pasiūlymų kaip užstales organizuoti ir aptarnauti. Štai 1985 metų rugpiučio 20 dienos "Tėviškės žiburį" numeris, kuriame siūlasi "savininkai J. S. Bubuliai. Baliai, vestuvės, sužadėtuves, parengimai namuose ir laidotuvių pusryčiai".

Tokių ir panašių skeibimų, kaip minėjome — kiekviename laikraštyje ir ne po vieną. Pavardius lietuviško gyvenimo kronikos puslapius, į akis krinta kitas dėsningumas — didžiąją dalį užima tų balių ir parengimų atskaitos po įvairių "draugiškų" vakaronių ir "seminarų" priedanga. O iš nuotraukų šypsosi apkūnios cepelinų ir lietuviškų dešrų organizatorės, tarsi linkėdamos ir toliau būti ištikimais savo pilvui, kol niekas dar neužsakė "laidotuvių pusryčių"...

Neseniai viename išėivių laikraštyje tautietė klausė: nejaugi taip nusigyvenome, kad visi lietuviški parengimai, visa veikla prasideda ir baigiasi pigiais pasiūkimais? Aišku, ne visa. Dar susirenka "seimai" ir kiti politikierių

renginiai, kuriuose daug ir tuščiai kalbama, pykstamasi ir nieko nentariama. Matyt, todėl ši veikla vis dažniau "pasaldinama" ir pagyvinama užstalės kvapais bei tostais už "laisvą Lietuvą". Juk šitaip bent pasisotinama, o rezultatas vienodas — brangios tėvynės vardą galima kartoti įvairiame stovyje, įvairiose padėtyse, svarbu — kartoti ir kartoti... Veikla!

Žinoma, ne mūsų reikalas mokytį veiksmus, kaip "vaduoti" Lietuvą. Atkreipiame dėmesį į moralinę dalyko pusę, į tragikomišką vadavimo spalvas ir atspalvius, į politikierių biznio amoralumą. Ar ne todėl jau ir patys vaduotojai prisipažįsta, kad Lietuvos likimas — pačios Lietuvos žmonių rankose.

V. Kostkaitis

Atgimsta senoji pilis

Ilgus amžius snūduriavusi, naujam gyvenimui pakilo daug regėjusi Biržų pilis. Pagrindiniame pilies pastate — Radvilų rūmuose — dabar šeiminkauja restauratoriai. Jų pastangų dėka beveik visiškai sugriauti, per amžius sudūlėję rūmai jau atgavo buvusią savo išvaizdą.

Kaip atrodė, kekį vaidmenį istoriniame krašto gyvenime vaidino Biržų pilis? Ji pradėta statyti lygiai prieš keturis amžius — 1586 metais. Kristupas Radvila Perkūnas ja siekė apsaugoti valstybės ir savo valdų šiaurines sienas. Pilies stačiakampiam kieme buvo pastatyti rūmai, evangelikų reformatų bažnyčia, arsenalas, gynybiniai įrenginiai, tvirtovė apjuosta aukštutiniu ir žemutiniu pylimu, vandens grioviu.

Per karą su švedais 1625 metais pilį užėmė atėjūnai, bet netrukus ją užkariautojai grąžino Radviloms. Daugiau kaip po ketvirčio amžiaus apgriauta pilis vėl buvo atitekusį švedams. Po to pagal magistro Ulricho ir architekto T. Spinovskio projektą buvo statoma bastioninio tipo tvirtovė — vėlyvojo renesanso stiliaus rūmai. Dabar tuo pat stiliumi stengiamasi juos restauruoti.

Vilnietis architektas Evaldas Purlys paruošė restauravimo pro-

jektą, kurį sėkmingai įgyvendina Biržų restauratoriai. Atstatomieji darbai buvo sudėtingi, reikalavo ypatingo kruopštumo.

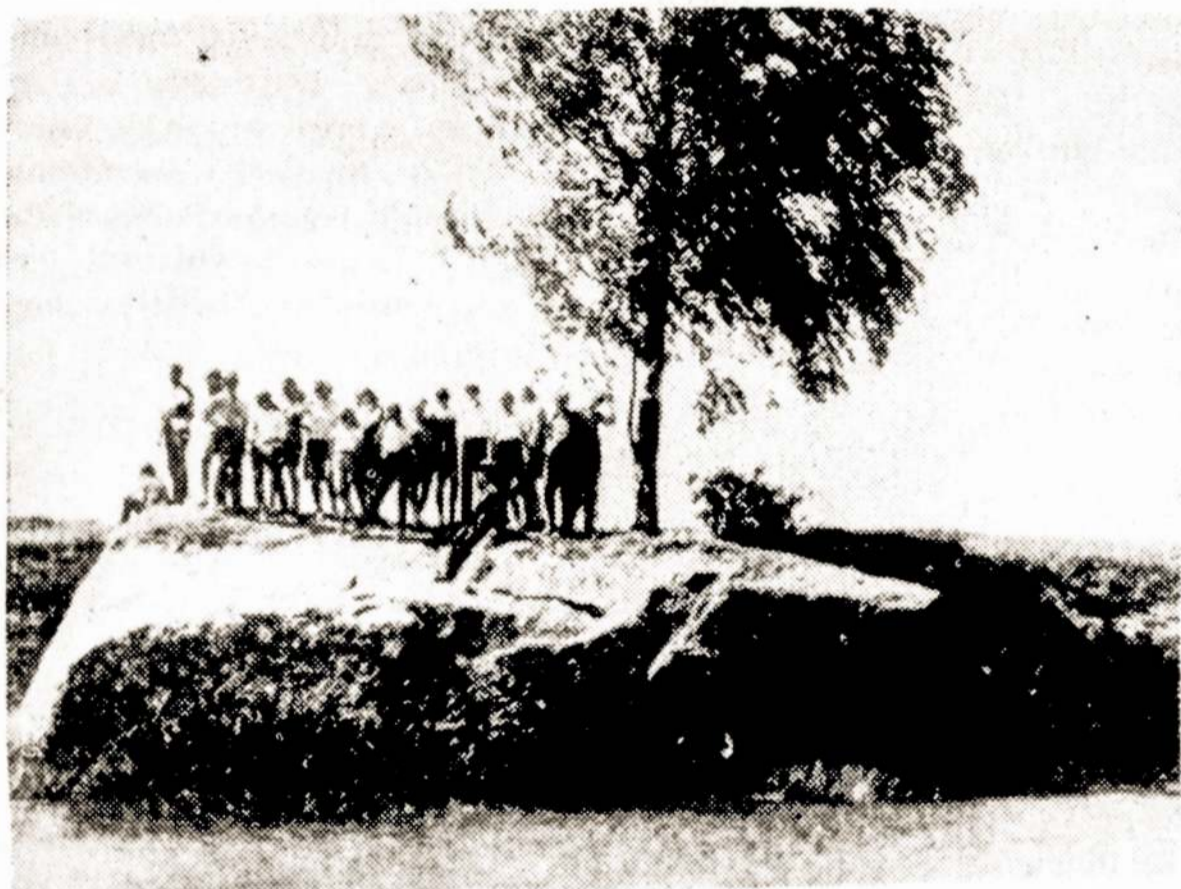
— Rūpestingai surinkome visas barokinio stiliaus interjero detales, — pasakoja architektas E. Purlys. — Iš rastų liekanų atkuriami pilies rūmų vidaus apdailą.

Tuo jau šiandieną galima įsitikinti. Vienoje rūmų dalyje restauravimo darbai jau baigti. Viduje žvilgsnį patraukia meniškai išpuoštos sienos, ornamentuoti židiniai, skliautuotas lubas prilaiko statulėlės.

... Vis daugiau pro atstatytą pilies vartų tiltą su arkomis atvyksta žmonių iš įvairių Lietuvos kampelių. Netrukus lankytojų dar labiau pagausės. Mat, restauruotoje rūmų dalyje kuriasi Biržų viešoji biblioteka. Erdviose saugyklose bus laikoma ir laisvai skaitytojams prieinama tūkstančiai tomų knygų, brošiūrų, šimtai įvairaus laikotarpio žurnalų, laikraščių komplektų. Buvusiose Radvilų rūmų menėse įrengiamos erdvios skaityklos.

Didesniojoje rūmų dalyje įsikurs Biržų kraštotyros muziejus, turtingas šimtmečiais sukauptais eksponatais, primenančiais tolimus šio šiaurės Lietuvos krašto istorijos puslapius.

Vytautas Stašelis

Vienas didžiausių Lietuvos akmenų Barstyčiuose netoli Skuodo.

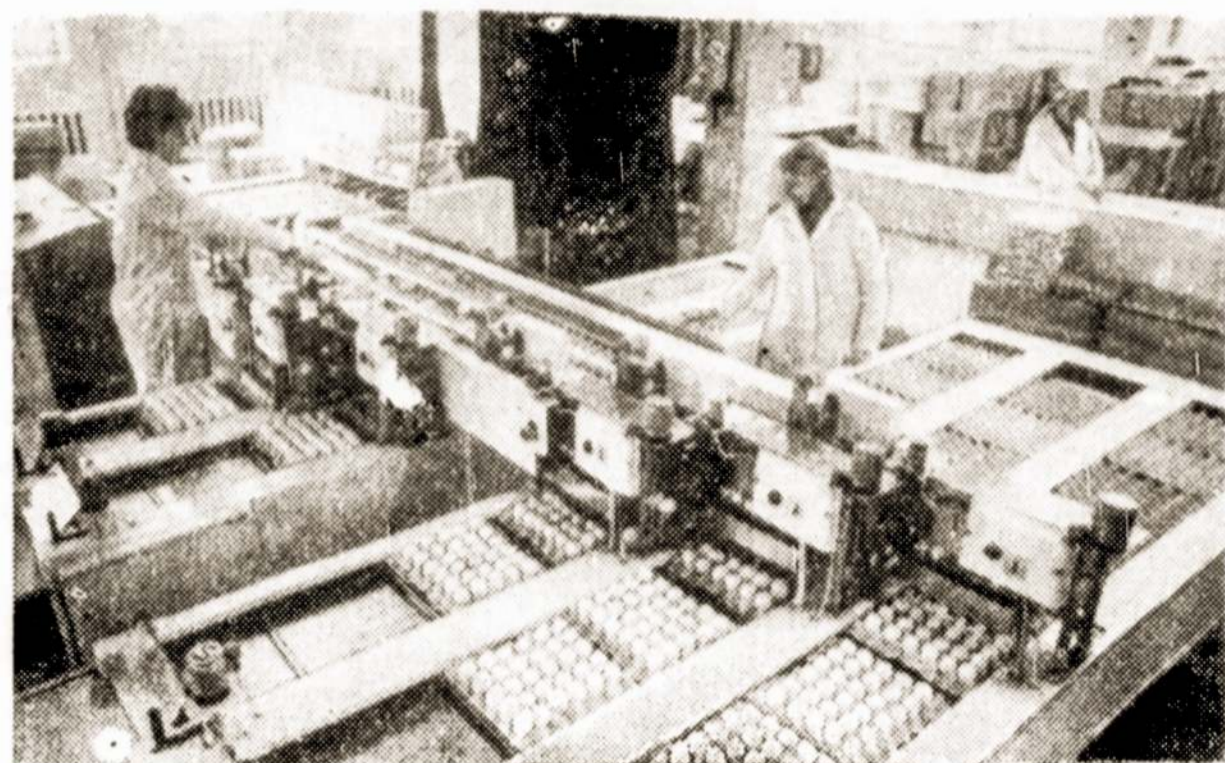
KYLA DAUGIAAUKŠČIAI

Auga, gražėja miestas prie Šešupės, Sūduvos regiono centras Kapsukas. Naujais namais, naujomis gatvėmis puošiasi miesto gyvenamasis rajonas Mokolai. Čia tiesiamos ir asfaltuojamos gatvės, kyla daugiabučiai ir daugiaaukščiai namai.

Gražios permainos matosi ir mūsų kraštiečio rašytojo Antano Venclovos vardu pavadintoje gatvėje. Kelminkai jau išasfaltavo gatvę, nutiesė šaligatvius, sutvarkė dešimtuosiu maršrutu kursuojančių autobusų stovėjimo vietas.

Pastaruosiu metu čia kur kas geriau negu anksčiau dirba statybininkai. Šiomis dienomis jie atidavė naudoti devynių aukštų kooperatinį gyvenamąjį namą. Gavę patogius butus, šiame name jau apsigyveno pirmosios kapsukiškių šeimos. Tai jau ketvirtas daugiaaukštis, išaugęs Mokolų mikrorajone.

Kiek atokiau nuo šio devyniaaukščio kyla aukštesnis dar vieno namo sienos. Kitame, jau pastatyname name, triūsia apdailininkai.

Ukmergės rajono Leonpolio paukštinkystės tarybiniam ūkyje per mėnesį surenkama iki pusantro milijono kiaušinių. Paukštinkų darbą palengvina iš Bulgarijos gauta mašina, kuri surūšiuoja kiaušinius pagal svorį ir dydį.

A. Sabaliausko nuotraukoje: ūkio paukštinkystės ceche rūšiuojami kiaušiniai.

ŽEMAIČIŲ MOKSLO CENTRAS

Vėžaičiai — palyginti nedidelė Žemaitijos gyvenvietė, įsikūrusi abipus senojo Kauno-Klaipėdos plento, vaizdingoje Skinijos upelio pakrantėje, šiandien gerai žinoma visoje Tarybų Lietuvoje, kitose tarybinėse respublikose.

Labiausiai Vėžaičius išgarsino čia esantis Lietuvos žemdirbystės mokslinio tyrimo instituto filialas. Ši mokslo įstaiga, kuriai pradžią davė prieš pusę amžiaus įsteigta kukli Samališkės bandymų stotis, dabar rengia mokslines rekomendacijas žemdirbystei Vakarų Lietuvoje, tvarko rūgščių dirvų kalkinimo mokslinius tyrimus visoje respublikoje.

Vėžaičiuose dirba daugiau kaip pusšimtis mokslinių darbuotojų, maždaug pusė jų — žemės ūkio ir biologijos mokslų kandidatai. Pasitelkdami naujausią skaičiavimo ir laboratorinę techniką, jie sistemingai tobulina dirvų kalkinimo ir tręšimo darbus, kuria lauko kultūrų auginimo ir kultūrinių ganyklų naudojimo mokslinius pagrindus, sprendžia Nemuno užliejamų pievų žolynų vešlumo didinimo, priežiūros ir kitas aktualias problemas. Filialo eksperimentiniame ūkyje mokslininkai atlieka bandymus, konsultuoja Klaipėdos, Kretingos, Plungės, Skuodo ir Šilutės rajonų žemdirbius, kaip subrandinti gausius įvairių kultūrų derlius.

— Buržuazijos valdymo metais gyvavusi mūsų pirmtakė — nedidelė bandymų stotis — turėjo ribotą materialinę bazę ir du-tris mokslinius darbuotojus, kurie nepajėgė atlikti platesnių tyrimų, — sako filialo direktorius, žemės ūkio mokslų kandidatas Vytautas Knašys. — Šiandien pas mus renjami sąjunginiai žymiausių kalkinimo specialistų ir mokslininkų pasitarimai, konferencijos. Mūsų mokslininkai sukūrė naujas pašarinių grietėlių veisles, įsteigė liucernos — labai baltymingos kultūros daigyną, moksliskai pagrindė paviršinio dirvų kalkinimo metodiką.

Mokslo centro plėtimas teigiamai atsiliepė ir Vėžaičių gyvenvietės augimui. Ji pasidabino naujais daugiaaukščiais, toli nusidriekė nuosavų namų gatvelės. Iškilo nauja vidurinė mokykla su sporto

sale, vaikų lopšelis-darželis, paroduotuvės, buitinio gyventojų aptarnavimo įstaigos. Restauruotame senoviniame pastate įsikūrė kultūros namai su kino sale, biblioteka ir visuomenine kino studija.

Pakito ir agromiestelio aplinka. Mokslininkų ir žemdirbių — atkaklių grožio ir gėrio puoselėtojų — rūpesčiu sodybas padabino gyvatvorės, dekeratyvinės vejės, gazonai, melioratoriai įrengė puikų tvenkinį su paplūdimiais, suvežėjo talkininkų pasodintas lapuočių parkas. Vėžaičius aplenkė Kauno-Klaipėdos autostrada, išlaisvinusi gyvenvietę nuo tranzitinio transporto triukšmo.

Alf. Pipiras

Į naujas patalpas persikėlė Šiaulių miesto 12-oji vidurinė profesinė technikos mokykla. Pastatytas išstis mokymo kompleksas su erdvomis klasėmis, dirbtuvėmis, laboratorijomis, ben drabučiais, sporto salėmis ir aikštynais. Čia mokosi šimtai būsimųjų lengvosios pramonės darbininkų.

(A. Dilio nuotrauka)

• Išdidūs žmonės patys sau sukelią baisią širdgėla. (E. Brondė)

Vilnis, 1986 m. balandžio 10 d.

DIDELĖS ATEITIES MIESTAS

Nėra Lietuvoje miesto, kuris taip skaudžiai būtų nukentėjęs Antrojo Pasaulinio karo metais, kaip Šiauliai. Mūsų "šiaurės sostinė" buvo beveik šluote nušluota. Keturi penktadaliai miesto virto klaidžiojančių ir griuvusių krūva. Dauguma šiauliėčių, sugrįžusių į gimtąjį miestą, neberado pastogės. Odų fabrikai, pieno kombinatas, konditerijos fabrikas buvo sudeginti, sunaikinti, išplėsti vokiečių okupantų.

Archyve saugomas miesto vykdomojo komiteto pirmojo posėdžio, įvykusio tuoj pat po Šiaulių išvadavimo, protokolas. Jame buvo suinventorizuota kas liko iš miesto. Kare padarytus nuostolius specialioji komisija įvertino puse milijardo rublių. Žmonės, rinkdami iš griuvusių sveikas plytas, sijąs, skardą, pirmiausia pastatė nedidelę kepyklą — kad būtų duona.

Darbščios rankos pakėlė miestą naujam gyvenimui. Jau 1950 metais Šiauliai iš esmės buvo atstatyti, bet miestas vis stiebėsi aukštyn ir keliavo platyn. Dabar Šiauliai — stambus pramonės, mokslo ir kultūros centras. Jo pasididžiavimas — Tarybų Lietuvos 40-mečio televizorių gamykla. Neperniausiai čia surinktas 5-milijoninis televizorius, įmonėje gaminamas televizijos stotys "ant ratų" keliauja ir į Europos socialistines šalis. Užsukęs į "Vairo" dviračių ir motorų gamyklą pamatysi rūpestingai užkaltas dėžes, kuriose įpakuoti dviratukai. Ant dėžių — užrašai, bylojantys, jog jos keliaus į Bulgariją, Belgiją ir Kanadą... Šiaulių dviratukus mielai perka daugiau kaip 40 šalių. Apie dešimt tūkstančių lietuviškų dviratukų įsigijo ir Jungtinių Amerikos Valstijų firmos.

Ne kartą gero įvertinimo tarptautinėse Brno, Londono, Leipciogo, Plovdivo parodose ir mugėse susilaukė šiaulių staklių gamyklos produkcija. Kad įsivaizduotume, kaip dirba šios mašinos, palyginime: žmogaus plauko storis siekia 40-50 mikrometrų, o staklės, apdorodamos detales, padaro tik kelių mikrometrų paklaidą. Jos plačiai naudojamos laikrodžių pramonėje, elektronikoje. Gerai žinomi "Ventos" baldų gamybinio susivienijimo, "Verpsto" trikotažo, odos galanterijos kombinato dirbiniai. Dabar per penkis dienas miesto pramonės pagamina tiek produkcijos, kiek jos čia buvo pagaminta per visus 1940 metus. Štai toli gražu nepilna vienos šiauliėčių dienos darbo kronika: per ją surenkama pusantro tūkstančio televizorių, 1,600 dviračių, apie 10 tūkstančių trikotažo megztukų, pastatoma pustrečio tūkstančio kvadratinį metrų gyvenamojo ploto.

Malonu pasivaikščioti miesto gatvėmis, jo žaliaisiais skverais ir aikštėmis. Pėsčiųjų bulvaru tapo Vilniaus gatvė — už jos pertvarkymą pelnyta TSRS Ministrų Tarybos premija. Skulptūros, dekoratyvinės plastikos kūriniai papuošė jo namus, skverelius. Dabar bulvare rengiamos įvairios šventės, mugės. Pėsčiųjų gatvė susilaukė ir savo "palydovo" Dainiuose — naujame gyvenamajame rajone, 1986 m. balandžio 10 d.

jone, kur įsikūrė apie 20 tūkstančių šiauliėčių. Šis mikrorajonas jau laukia paskutinių akcentų. Netrukus čia iškilis sporto kompleksas, medicininių įstaigų miestelis.

— Paskutiniaisiais buržuazijos valdymo metais Šiauliuose gyveno tik šiek tiek daugiau kaip 30 tūkstančių žmonių, o dabar jame jau daugiau kaip 135 tūkstančiai gyventojų, — pastebi miesto vykdomojo komiteto pirmininkas P. Morkūnas. — Bet miesto augimą mes suvokiame ne tik kaip mechaniską didėjimą — ilgėja gatvės, daugėja gyventojų, mašinų. Miesto augimas — tai visų pirma harmoningas jo vystymasis, sudarantis palankias sąlygas žmogui dirbti ir ilsėtis. Tvarkyti miesta nemažai padeda ir pačios įmonės. Štai "Nuklono" gamykla, išleidžianti sudėtingą elektroninę techniką, miesto poreikiams dabar kasmet skiria beveik po milijoną rublių, ji taip pat finansuos kultūros namų, kurie tarnaus visam miestui, statybą.

Šį rudenį šiauliai pažymės savo 750-metį. Ta proga prie Talšos ežero bus įrengta Saulės laikrodžio aikštė, jaunimo poilsio zona, "Saulės" kinoteatras pasipuoš didžiuliu įžymaus lietuvių dailininko Kazio Morkūno vitražu, vaizduojančiu miesto gimimą, augimą ir jo perspektyvas.

Gražėja, puošiasi Šiauliai. Žmonės stato miestą ilgam. Jie nori, kad saulėtame mieste ramiai gyventų vaikai ir jų vaikai.

Romualdas Čėsna

IR TEATRE, IR KINE

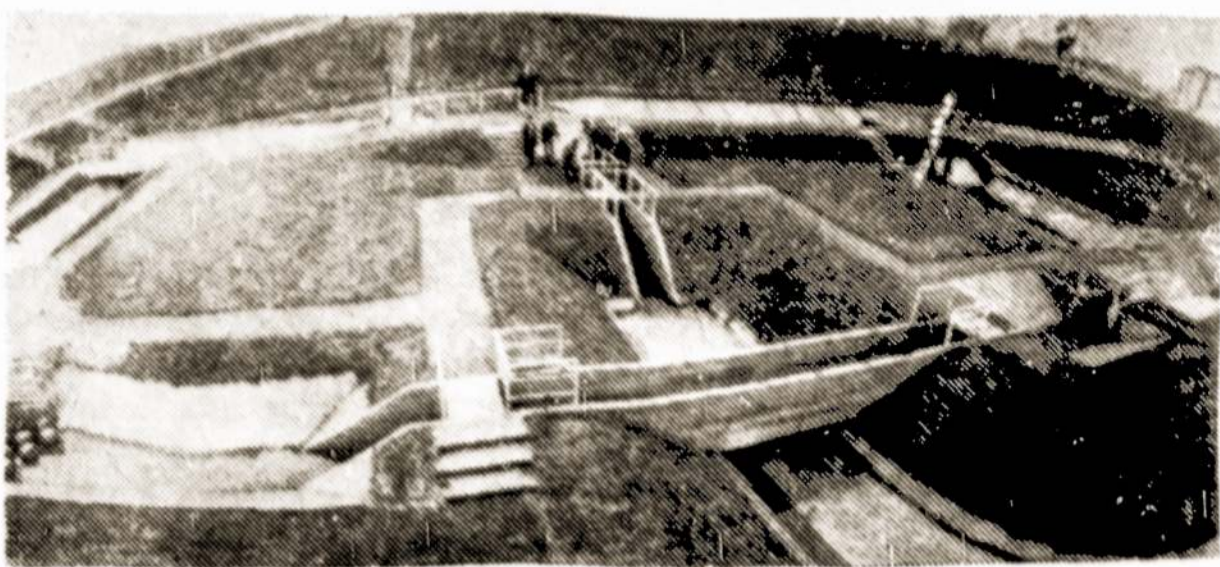
Juozas Budraitis — Lietuvos TSR liaudies artistas, žinomas Tarybų šalyje ir užsienyje kino aktorius.

Neseniai J. Budraitis baigė filmuotis Lietuvos kino studijos dviejų serijų detektyve "Visi prieš vieną" pagal amerikiečių rašytojo A. Gardnerio kūrinį. Jis atliko advokato Perio Meisono vaidmenį.

Ryšius puslapius savo kūrybinėje biografijoje aktorius įrašė dirbdamas Kauno valstybiniame dramos teatre. Naujas jo vaidmuo teatre — Ričardas II Viljamo Šekspyro to paties pavadinimo tragedijoje.

V. Gulevičiaus nuotraukoje: scena iš spektaklio "Ričardas II". Ričardas II — Juozas Budraitis, Izabelė — Ingeborga Dapkūnaitė.

Lietuvos žemės ūkio akademijoje prie Kauno pastatytas naujas Hidromelioracijos ir žemėtvarkos fakulteto mokymo korpusas. Greita įrengta kompleksinė mokomoji hidrotechninė sistema su laistymo technika, laivybos šliazu, žuvų taku.

K. Jurelės nuotraukoje: naujoji hidrotechninė sistema.

UNIVERSITETO METRAŠTININKAI

Apie 120 VVU studentų dabar yra Kraštotyros klubo "Ramuva" nariai. Klubui nuo 1972 m. vadovauja nenuilstantis entuziastas, VVU mokslo muziejaus direktorius Venantas Mačickus.

Per penkiolika metų surengta daug ekspedicijų, susiklostė įdomios tradicijos: pirmakursių vadybos Ignalinos nacionaliniame parke, Naujųjų metų kaukių karnavalas, Kovo 8-ąją — etnografinių valgių vakaronė, diplomantų palydos Rumšiškėse, Liaudies buities muziejuje, jų atsiminimų ir įspūdžių aprašymas. Taip kaupiamas ir daugelio Universiteto įvykių metraštis. Daug kam žodis "Ramuva" vėliau simbolizuoja gražių studentišką jaunystę...

Klube paminimi žymių žmonių, revoliucinio judėjimo Lietuvoje dalyvių jubiliejai. A. Sniečkaus 80-ųjų gimimo metinių proga čia sveičiavosi jo bendražygė, revoliucionierė Mira Bordonaitė. Pogrindininko K. Požėlos 100-ųjų gimimo metinių dieną viešėjo Marija Chodosaitė. Kraštotyros klubo nariai iš klausė Universiteto docento, revoliucinio judėjimo Lietuvoje dalyvio Lauryno Kapočiaus pasakojimą apie praeitį — Didžiojo Tėvynės karo metus, pagrindinę Lietuvos komunistų partijos veiklą.

Vasarą VVU kraštotyrininkai važiuoja į kompleksines ekspedicijas. Apkeliauja daug Lietuvos vietovių: Dūkštos, Obeliai, Pupninkai, Panemunėliai, Lauksargis, Seirijai... Būta penkiolikoje ekspedicijų, jose dalyvavo 970 žmonių! Daug vertingų eksponatų at-

duota Vilniaus V. Kapsuko universiteto Mokslinės bibliotekos Rankraščių skyriui, daug jų saugoma Partijos istorijos instituto rankraštyne. Kalbos mokslui svarbi medžiaga yra ekspedicijų užrašytos dainos, posakiai, vietovardžiai. Vadovaujami kalbininko, VVU vyresniojo dėstytojo Bonifaco Stundžio, studentai surenka tarmių faktus pagal dialektologines anketas.

Per penkiolika metų klubas surinko 28 tūkstančius tautosakos, 32 tūkstančius vadybos vienetų, užrašyta 1,5 tūkstančio žmonių atsiminimų, ekspedicijose surasta 4,200 liaudies dailininkų piešinių, 200 retų knygų.

Istorikų grupės vadovas Alius Petrašiūnas (LTSR revoliucijos muziejaus darbuotojas) su studentais, remdamasis surinkta medžiaga, rašo apie 1918 m. revoliucijos įvykius Lietuvoje, apie Tarybų valdžios kūrimąsi, sunkią darbo žmonių ekonominę būklę buržuazijos valdymo metais, apie Didžiojo Tėvynės karo atsiminimus. Ekspedicijose studentai išmoksta įžvalgiau vertinti istorijos įvykius, suprasti praeities dienas. Šiomet užrašomi VVU mokslininkų — Didžiojo Tėvynės karo atsiminimai.

Klubas per penkiolika metų išaugino daug kraštotyros entuziastų. Tai kalbininkas Bonifacas Stundžia, matematikas Viktoras Dagys, žurnalistas Gražina Kadžytė, Liaudies buities muziejaus darbuotojas Vingaudas Baltrušaitis, mokytoja Gražina Meilutytė.

A. Šlalytė

MASINOS RIEDA NAUJU KELIU

Dešimt kilometrų tarp kalvų ir miškų, vaizdingų ežerų vingiuoja Vilniaus-Molėtų plentas. Juo važiuoti nelengva net patyrusiam vairuotojui. Atsižvelgiant į tai, kad plentas ėmė nebeatitikti nuolat intensyvėjančio automobilių eismo reikalavimų, vienuoliktojo penkmečio pradžioje tarp šių miestų buvo pradėtas tiesti naujas kelias. Ir štai dabar, Didžiojo Spalio 68-ųjų metinių išvakarėse, jis kartu su Molėtų apvažiavimu atiduotas naudoti. Lenktyniaudami TSKP XXVII suvažiavimo garbei, kelininkai magistrą užbaigė beveik dviem mėnesiais anksčiau numatyto laiko. Jų darbą valstybinė komisija įvertino "gerai".

...Tiesi lyg strėlė kelio juosta dešimčia kilometrų sutrumpino atstumą tarp respublikos sostinės ir

Molėtų. Mašinos dabar gali išvystyti didelį greitį, nes visos gyvenvietės lieka nuošaliai. Saugų eismą užtikrina patobulinta kelio danga, asfaltuoti kelkraščiai. Vairuotojų ir keleivių patogumui pastatytos autobusų stotelės su dengtais peronais, šalia kelio, gražioje gamtos kampeliuose, skoningai įrengtos poilsio aikštelės.

— Šilalės rajone, Kvėdernoje, duris atvėrė nauja apylinkės ambulatorija. Ambulatorijoje yra du terapijos kabinetai, vaikų skyrius, fizioterapijos ir stomatologijos kabinetai.

— Kaune Laisvės alėjoje atidaryta moteriškų drabužių parduotuvė-salonas patraukia ir tuo, kad čia pirkėjos gali įsigyti kone visus reikalingus daiktus, pradedant batais ir baigiant karoliais.

St. Petersburg, Florida

Minėjo Moters dieną

Kovo 8 dieną Lithuanian Senior Citizens klubo salėje buvo minima Tarptautinė Moters diena. Minėjimą surengė buvusi LLD 45 kuopa. Žmonių prisirinko pilnutėlė salė ir daugiausia, kaip pridera, buvo moterų. Minėjimui buvo pasiruošta gerai. Minėjimo šeiminiškės moterys paslaugomis svečiams rodė kuo pavyzdgingiausią nuosirdumą, kad iš minėjimo išsineštų nepamirštamą įspūdį.

Minėjimą pradėjo Aldona Alekniečė sveikinimo kalba ir tvirtai akcentavo, kad šis renginys yra skiriamas Moters dienos įvertinimui, pasaulio moterų džiaugsmui, jų atminimui kovose už moterų reikalą ir jų pagarbai.

Tarp daug svečių iš kitų miestų ir tolimų kraštų, minėjime dalyvavo viešnia iš Lietuvos Vida Alsiavičiūtė, iš profesijos agronomė, aktyvi visuomenininkė Lietuvoje. Tardama sveikinimo žodį ji sveikino minėjimo dalyvius bei dalyves gražiu lietuvišku žodžiu, gerėdamasi imigracijos lietuvių moterų pastangomis citi pažangos keliu.

Minėjimo pirmininkė Aldona Alekniečė pakvietė tarti žodį ir kitą malonią viešnią, niujorkietę Heleną Jaškevičiūtę. Helena, kaip yra žinoma, — patyrusi kalbėtoja. Turininga savo kalba ji apsklembė tarptautinės politikos eigą, kėlė reikalą kovos už taiką, už JAV ir TSRS susitarimą, tautų sambūvį.

Kadangi buvo žymi dalis publikos, tekalbanti tik angliškai, buvo pakviesta tarti angliškai žodį Helen Janulytė. Ji plačiai papasakojo apie sunkią moterų dalią šios žmogaus kito žmogaus išnaudojimo sistemos sąlygomis. Daug dėmesio kalboje skyrė motinoms, kurias turi užgulę vaikų auklėjimo rūpesčiai, namų ruoša ir šiame brangymetyje dažnai turi padėti vyrui išmaitinti bei aprengti šeimą, eidama dirbti fabrike ir už mažesnę atlyginimą negu gauna vyrai, nežinint, kad dirba tokį pat darbą.

Po konkrečių turinčių kalbų vyko meninė programa. Visų pirma buvo pakviestas solistas Stasys Kuznickas. Jis publikai, akompanuojant H. Janulytei, padainavo tris dainas. Po to buvo iškviestas Dainos Mylčtojų choras, vadovų-

— Šiaulių 4-oji kelių statybos valdyba šefuojama "Raudonosios vėliavos" kolūkyje pernai atliko aplinkos tvarkymo darbų už 11 ūkstančių rublių. Šiam kolūkiui respublikinėje gyvenviečių statybos ir tvarkymo apžiūroje pripažinta pirmoji vieta.

— Dusetų miesto aikštėje neseniai atidengtas įžymaus lietuvių calbininko K. Būgos biustas. Jį sukūrė skulptorius B. Vyšniauskas. Jis yra ir K. Būgos vidurinėje mokykloje atidengto žymiojo kalbininko bareljefo autorius.

— Kapsuko rajono agropromoninio statybos susivienijimo kolektyvas atidavė "Tarybų Lietuvos" kolūkių žemdirbių mažiems 50 vietų vaikų lopšelių-darželių. Įvykdė ikimokyklinių įstaigų programą. Dabar kiekvienas rajono ūkis turi vaikų lopšelių-darželių.

bėje H. Janulytės. Choras padainavo penkias dainas.

Pasibaigus meninei programai, kurią publika palydėjo pakilia nuotaika ilgai plodama katutėmis, prasidėjo šokiai. Nors šokiams buvo grojama iš plokštelių, bet poros šoko ir valsikų, ir mazūrėlių, ir... Tačiau mėgiamiausias šokis, kiek atrodė, buvo neseniai atsiradęs naujas šokis — "Viščiukai". Išties, šis šokis senyvo amžiaus žmonių mėgiamiausias. Šokėjai susiėmę už rankų suka ratu ir pagal dainos žodžius mankštosi, imituodami viščiukų kreipimąsi. Toks mankštėjimas senyvo amžiaus žmogui tikrai eina į sveikatą. Ne taip, kaip nuo "pasitupkės" — ne vienas krinta.

Tenka pasakyti, kad Moters dienos minėjimas buvo visapusiškai sėkmingas. Ačiū minėjimo šeiminiškių moterų stropumui bei minėjimo organizatoriams, publika buvo patenkinta ir ilgai nepamirš šio turiningo kalbomis ir menine programa renginio.

Korespondento pagalbinkas Jonas

NESVEIKUOJA M. VALAITIENĖ

Mūsų smarkioji vajininkė Mary Brennan rašo iš St. Petersburg, Fla., kad jos mamytė Mary Valaitienė, savo laiku buvusi veikli ir visur dalyvaujanti, dabar negali palikti lovos. Tik kėdėje ant ratukų tegali važinėti po kambarį. Jos dvi dukros buvo prie jos išties mėnesį.

Mary sako, kad ji ruošiasi motiną pasiimti pas save ir abu su vyru Barney slaugys ją.

Skaudu ir gaila, kad buvę mūsų aktyvūs veikėjai dabar turi visa tai pergyventi. Bet yra sakoma, kad tokia yra gyvenimo eiga.

N. D. S.

HELEN TRUSK GRĮŽO IŠ LIGONINĖS

Ligoninėje išbuvusi apie mėnesį ir pergyvenusi kojoje operaciją, kovo 25 d. drg. Helen Trusk grįžo iš ligoninės. Jos dukros Aldona ir Ida slaugo ligonę ir džiaugiasi, kad povaliai ji jau pavaiškėja. Be kojoje padaryto piūvio, Helenutei kovo 18 d. dar buvo įdėtas širdies akstintojas (Pacemaker), nes po visų antibiotikų, kuriuos davė prieš infekciją, širdis ėmė šlubuoti. Linkime mielai Helenutei visiško sutvirtėjimo. Vilniūtė

S. ADOMAITIS SUSILAUKĖ MIELŲ SVEČIŲ

Šeštadienį dainininko V. Noreikos koncerte teko susitikti Stasį Adomaitį. Jis buvo labai puikiai nusiteikęs, tuojau supažindino su savo žmona Monika, kuri vasario 28 d. atvyko iš Tarybų Lietuvos pas vyrą pastoviam apsigyvenimui. Ji sakė, jog kartu atvyko ir sūnus Arūnas.

Tikrai smagi pora. Linkime malonaus gyvenimo naujoje šalyje ir nepamiršti gimtojo krašto.

Vilniūtė

PRIMINIMAS EX MAINIERIŲ DR. KLUBO NARIAMS

Keliais atvejais jau buvo rašyta, kad pirmas šių metų Ex Mainierių Draugiško klubo narių susirinkimas įvyks balandžio 19 d. 12 val.

GRAŽIAI ATISISVEIKINTA SU VELIONE KAY ŽEBRAITIENE

Kovo 15 d. Kay Žebraičienė, grįžusi iš Estelle Bogden laidotuvių ir vos spėjusi apsiprausti, buvo ištikta širdies smūgio, kuris užgesino jos šviesaus gyvenimo liepsnelę, nepratarus nei žodžio. Skubiai nuvežta greitosios pagalbos į ligoninę, kur gydytojai pasakė, kad ji mirė tuojau po ištikto smūgio.

Kay buvo gimusi Čikagoje 1911 metais spalio 4 d. Ji šiame mieste visą laiką pastoviai gyveno.

Velionė buvo pašarvota Brady-Gill šermentinėje. Buvo palaidota kovo 19 dieną. Dar gerai prieš 10-tą val. ryto erdvi šermentinė prisirinko kupina velionės artimųjų ir kilnios idėjos draugų. Pas visus matėsi gilaus liūdesio išraiška. Vos prieš keletą dienų šnekučiauvosi, sielojosi dėl staigios Estelle Bogden mirties, o čia ir ji — Kay be mažiausio nujautimo paliko visus dar pačiame gyvenimo gražume ir iškeliaivo amžinam poilsiui.

Prieš pradėdant laidotuvių apeigas pasigirdo liūdnas vargonų balsas, grojant muzikai-solistei G. Giedraitienei. Vėliau ji dainavo momentui pritaikintą dainą, pati pritarinama vargonais. Po dainos, visuomenės veikėja mokytoja Volga Jankel pasakė atsisveikinimo kalbą. Ji priminė, kad velionė augo gražioje Zayner šeimoje, kuri augino dvi dukras ir sūnų ir visus gražiai išmokslino. Sesutė ir broliukas yra mirę. Kalbėtoja priminė, kad velionė Kay priklausė LKM chorui, LDS 216 kuopai (Monarchs), Ex Mainierių klubui, ilgus metus skaitė laikraštį "Vilnis" ir finansiniai jį rėmė; dalyvavo svarbesniose tarptautinėse sueigose ir rimtai stovėjo kovotojų eilėse už išlaikymą pastovios taikos. Velionė ir jos vyras rėmė kovas prieš karo rengėjus ir darbo žmonių išnaudotojus. Velionė mylėjo šią šalį, už tai visur važinėjo su my-

limu vyru ir grožėjosi jos puikio- mis vietovėmis, taipgi keliais atvejais lankėsi Meksikoje.

Kalbėtoja priminė, kad velionė Kay ir Houston Žebraičiai sukūrė šeimos židinį 1934 m. gegužės 19 d. ir per tuos 52 metus pavyzdgingai išgyveno kartu. Velionė su visais labai gražiai sugyveno, už tai šiandien ir susirinko toks gausus būrys palydovų, kad tinkamai atsisveikinti su miela lietuvaitė, ištikima darbo klasės dukra, brangia idėjos drauge. Kalbėtoja priminė, kad palydovų būryje yra velionės mylimo vyro sesutė Milda Kubilienė, taipgi velionės pusbroliai: Frank ir Bernice Zayner, Bernard ir Eleanor Zayner, puseserė Ella ir Charles Kletz bei kiti giminės.

Po Volgos Jankel rūpestingos kalbos sekė daina, o vėliau kalbėjo laidotuvių direktorius P. J. Ridikas. Jis dar priminė velionės atliktus gražius darbus ir paprašė dalyvius praeiti vorele pro karstą ir atsisveikinti su velione. Vėliau palaikai buvo nulydėti į Evergreen krematoriumą. Čia vėl kalbėjo Ridikas ir vyro vardu padėkojo už gėlių vainikus, už dalyvavimą šermentyse bei laidotuviuose, karsto nešėjams, ir pakvietė į sugrįžtuves į Marlene's Landmark restoraną, kur visi buvo tinkamai pavaišinti ir tuo būdu atsidėkota už suteiktas paslaugas. Vėliau velionės pelenai bus nuvežti į Lietuvių Tautinės kapines ir su urna bus palaidoti šalia tėvėlių Kazimieros ir Prano Zayner.

Taip buvo baigta mielos lietuviškos, ištikimos darbo klasės dukros Kay Žebraičienės paskutinė kelionė. Mes minėsime jos gražius darbus ir gerbsime jos kilnų atminimą.

Lai velionei, užmigusiai neatbundamu miegu, būna amžina ramybė. Laidotuvių Dalyvė

"Vilnies" salėje. Prašau narius atsilankyti ir užmokėti narinę duoklę. Kaip žinote, mes į metus te laikome tik keturis susirinkimus, tai jei atsiliksite duoklių mokėjime, galite nustoti nario teisės.

Kurie dėl sveikatos ar kitų priežasčių negalite dalyvauti, prisijuskite duoklę fin. sekretoriui A. Litvinui, 3116 So. Halsted St., o čekį išrašykite izdininkės A. Vaitkienės vardu.

Iki susitikimo susirinkime.

Sekr. J. M-nė

RAMUS L. T. KAPINIŲ SKLYPŲ SAVININKŲ SUSIRINKIMAS

Palyginus su praeitų metų Lietuvių Tautinių kapinių sklypų savininkų susirinkimu, įvykęs šių metų kovo 16 d. buvo be didesnių išsišokimų, jei nekalbėti apie pirmininko ir jo šalininkų pasimojimą viską praveisti anglų kalba.

Administracija raportavo, kad praeitais metais išparduota 118 sklypų pavieniams, iš viso palaidota 118 asmenų, įskaitant palaidus su urnomis. Iš parduotų sklypų ir laidotuvių kapinės negali apmokėti išlaidų, tai tenka naudoti gautas nuosimčius.

Pastato statybos reikalas atidėtas neribotam laikui.

Vienbalsiai išrinktas direktorius Peter Depser, pasišalinusio direktoriaus vietoje.

Pagerbtas velionio Antano Povilonio-Powell atminimas. Velionis, 12 metų eidamas direktoriaus pareigas, daug įdėjo darbo ir pastangų kapinių labui.

Direkcijos posėdžiai vyksta kiekvieno mėnesio pirmą pirmadienį. Dalyvė

RETAS KONCERTAS

Kovo 22 d. turėjau laimės išklausti vieno šauniausio T. Lietuvos dainininko solisto Virgilijaus Noreikos dainų, jam surengtam koncerte Beverly Arts Center. Ja tvirtas ir žavus baritono balsas žavėjo koncerto dalyvius. Dainavo skirtingų dainų viso gero 18, o baigus dainuoti programoje pažymėtas dainas, dalyviams nesusitopus ploti ir prašyti ir šaukti "bis", dar sudainavo ke turias dainas.

Keletas suklaidintų asmenų bandė trukdyti subaubiant, bet į tai mažai kas kreipė dėmesį, nes jų balsas dingo garsiam plojime.

Tenka tik prašyti daugiau tokių šaunių ir širdį glostančių koncertų. Dalyvė

Vilnis, 1986 m. balandžio 10 d.

Kultūrietės atžymėjo Tarpt. Moters dieną ir parėmė taikos maršuotojus

Kovo 18 dieną įvyko Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugijos narių susirinkimas. Prieš susirinkimą buvo paruoštas pasivaišinimas. Po vaišių pradėtas susirinkimas, kurį atidarė pirm. drg. A. Vaitkienė ir vedė tvarką. Ji paprašė nars atsistoti ir minutės tylą pagerbti mirusių narių Julijos Urmonienės ir Estelle Bogden atminimą.

Valdyba raportavo, kad rūpinasi draugijos reikalais ir stengiasi aplankyti susirgusius narius. Serga šios narės: H. Juodaitienė, M. Marquardt, M. Tampkins, H. Trusk, V. Samuolienė. Joms palinkėta greito pasveikimo.

"Vilnius" vėjus komisijos narė J. Marazienė raportavo, kad vėjus baigėsi. Draugija užėmusi antrąją vietą, vajininkų sąrašė gavusi tik 80 punktų mažiau negu pirmoji. Julija kvietė nars dalyvauti balandžio 13 d. rengiamame vajininkų pagerbimui bankete. Narės pasizadėjo dalyvauti.

Atžymėta gimtadieniai narių, kurių gimimo dienos yra sausio, vasario ir kovo mėnesiai. Sausio mėn.: Is. Mattus, H. Pajūniūnė, A. Butkis, B. Rasinskienė; vasario mėn.: A. Vaitkienė, V. Walteraitė, E. Sankus, A. Staškienė; kovo mėn.: S. Gudeliauskienė, M. Yuden, O. Jokubauskienė, A. Pauliukienė, J. Sisevičienė, Is. Peters, Anna Krisiken. Palinkėta joms sveiko, ilgo ir darbingo amžiaus.

Į susirinkimą atvyko Jonas Copin ir perdavė žmonos linkėjimus bei pamokėjo narinę "duoklę" taipgi žmonos vardu įteikė draugijai \$5 paramos, padėkojo už jos aplankymą laike ligos. Priminė, kad ji sveiksta, bet kol kas negalinti dalyvauti susirinkime.

Ir Nellie De Schaaf įteikė \$5

draugijai Tarptautinės Moters dienos proga ir palinkėjo dirbti taikos išlaikymo sąjūdyje. Narės apdovanojo draugiją įvairiomis sumomis: S. ir A. Chapas \$7, velionės J. Urmonienės dovana \$6; po \$5 — J. Sisevich ir A. Dočkienė; A. Daraškienė \$3; po \$2 — F. Rimdžienė, A. Butkis, J. Marazienė, J. Feiza, A. Peters. Kitos — po mažesne suma. Iš viso sudėjo \$53.

Po susirinkimo buvo Tarptautinės Moters dienos minėjimas. Pagrindinę kalbą pasakė J. Marazienė. Ji kvietė visas dirbti kiek galint, kad karo rengėjai negalėtų pradėti branduolinio karo.

Narės davė įnešimą paremti taikos eiseną. Tam reikalui vietoje sudėta \$46. Stambiau prisidėjo sekamai: K. Sisevičius \$10, Ant. Litvinas, A. Pauliukienė, A. Daraškienė ir A. Butkis — po \$5; A. Dočkienė \$3. Kiti davė po mažesnę sumą. Pinigai pasiūsti per Moterų Kovojančių už Taiką komitetą.

Nepamirškite, kad sekantis susirinkimas įvyks **balandžio 15 dieną** 12 val. "Vilnius" salėje.

Sekr. J. M-nė

PASKUBĖKITE SU PRISIMINIMAIŠ KAPINIŲ PUOŠIMO DIENOS PROGA

Prieš Kapinių puošimo dieną "Vilnius" išeis gegužės 22 dieną. Norint prisiminti mirusius šeimos narius Kapinių puošimo dienos proga, prašoma nieko nelaukus prisijūsti prisiminimo raštą ar paskambinti telefonu į "Vilnius" raštinių pranešant savo pagėdavinimą. Pageidautina, kad kartu prisijūstumėte mokestį. Paskubėkite, jei norite, kad prisiminimas tilptų gegužės 22 d. laidoje, kitaip suvėlusite, tilps tik po Kapinių puošimo dienos. Adm.

Aplankykite Lietuvą

Šiomet "Vilnius" Administracija organizuoja laikraščio skaitytojų net tris turistines grupes. Kaip paprastai, grupės Lietuvoje pabuvos po 10 dienų ir, labai galimas daiktas, kurie norės galės po parą ar dvi nuvykti į savo gimtąsias vietas.

Pirma grupė išskris gegužės 12 d., Maskvoje nakvos 2 naktis, Vilniuje 10 naktų. Grįžtant Maskvoje nakvos 1 naktį. Šia grupe kelionė, viešbučiai, maistas bei turai kainuos \$1,650 iš Niujorko.

Antra grupė išskris birželio 2 d., Maskvoje nakvos 2 naktis, Vilniuje 10 naktų. Grįžtant Maskvoje nakvos 2 naktis. Šia grupe kelionė, viešbučiai, maistas bei turai kainuos \$1,750 iš Niujorko.

Trečia grupė išskris rugpjūčio 25 d., Maskvoje nakvos 2 naktis, Vilniuje 10 naktų. Grįžtant Maskvoje nakvos 1 naktį. Šia grupe kelionė, viešbučiai, maistas bei turai kainuos \$1,750 iš Niujorko.

Pirmoji ir trečioji grupės kelionėje truks 14 dienų, antroji — 15 dienų. Virš minėtos kainos gali pasikeisti.

Norintys kuria nors grupe vykti, paskubėkite registruotis, nes grupėse vietų skaičius ribotas.

Daugiau informacijų ir registracija kreipkitės:

"Vilnius" Administracija
3116 S. Halsted St.
Chicago, IL 60608
Telefonas: 1 (312) 842-7325

P.S. Šią žinią praneškite savo giminėms, draugams bei pažįstamiems.

"VILNIUS" ADMINISTRACIJA

PRISIMINUS DOMININKĄ MIKUŽĮ

Nežiūrint, kad kovo 19 d. suėjo 24 metai nuo tos skaudžios dienos, kai sustojo plakusi Domininko Mikužio jautrioji širdis, jam sulaukus 74 m. a., bet jo gražus ir pavyzdingas gyvenimas liko nepamirštamas ne tik žmonos Antaninos, sūnų ir jų šeimų, bet ir kilnios idėjos draugų, kurie jį pažino ir kartu veikė.

Domininkas buvo žmogus visuomet pasiryžęs ateiti į taiką organizacijų renginiuose. Jis padėdavo šeiminiškėms virtuvėje, niekuomet nesakė, kad tai tik moterų darbas. Taipgi velionis skatino savo atžalyną — sūnus ir jų šeimas veikti pažangos labui. Jo sūnus Frank ir marti Geraldina gražiai dirbo dainos ir meno srityje, ypač

pažangiuose choruose, ir dalyvavo įvairiuose operų, operėčių ir veikalų pastatymuose.

Žmona Antanina ėjo LDS 76 kuopos ir Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugijos finansų sekretorės pareigas, taipgi dirbo LDS 2-osios apskrities komitete. Mes ją matėme Mildoje ir įvairių organizacijų renginiuose dirbant prie maisto pagaminimo. Tuo jų rūpestingu darbu velionis Domininkas džiaugėsi, net didžiavosi, kad jo šeima yra sąmoninga ir veikli, pilna šių žodžių prasme.

Minint tą liūdną jo ankstyvą pasišalinimą, dar kartą garsiau sudejuojame ir pasakome, kad jo gyvenime nueitas kelias buvo garbingas ir likusių gyventi neužmirštamas. Vyšnūtė

CHICAGO, ILLINOIS

MIRUS JULIJAI URMONIENEI

Reiškiame gilią ir nuoširdžią užuojautą jos dukrai Virginia, žentui Walter Wrobel ir anūkams: Walter Jr. ir jo žmonai, Bruce, Sandra, Dawn ir jos vyrui, idėjoms draugams.

Labai gaila netekus geros draugės ir veikėjos. Mes visi liūdime kartu su jumis.

JŪSŲ DRAUGAI, St. Petersburg, Fla.

MIRUS ESTELLE BOGDEN

Reiškiame gilią ir nuoširdžią užuojautą jos vyrui Vincent ir sūnui Vincui (Barbara) bei šeimai, sesutei Bernice (Steven) Karas, Elk Grove Village, Ill., ir idėjos draugams.

Mums labai gaila mylimos Estelle, kuri per visą savo gyvenimą dainomis linksmino visus ir visuomet buvo pažangiam judėjime. Liūdime kartu su šeima ir draugais Amerikoje ir Tarybų Lietuvoje. Jos dainos visada skambės mūsų širdyse.

JŪSŲ DRAUGAI, St. Petersburg, Fla.

V. ir S. KUZMICKAS
H. SAMANIK
A. YOUNG
H. ESKER
J. ir M. MILLER
J. ir H. DOBROW
J. VESELY
M. KLISHUS
J. ir B. JOCIS
V. ir M. ALEXANDER
A. YUTIS
L. ir A. ORAND
V. ir V. BUNKUS
P. ir A. ALEKNA

S. DARASKA
A. BUDRIS
F. ir V. BUDRONIS
B. ir M. BRENNEN
M. WALAITIS
E. VALLEY
F. BUNKUS
J. BOWMAN
J. GRESH
F. MOCKAPETRIS
A. ir M. RASKAUSKAS
H. SHARKEY
R. JANULIS
H. JANULIS

MIRUS JULIJAI URMONIENEI

Reiškiame gilią užuojautą velionės dukrai Virginia Wrobel, žentui Walter, anūkams — Dawn Mason ir jos vyrui Robertui, Walter, Bruce ir Sandrai. Žinokite, kad ir mes liūdime, nekę mielos draugės.

DOLORES PEDERSEN
R. G. PEDERSEN

CHICAGO, ILLINOIS

ESTELLE BOGDEN

Died March 12, 1986

We mourn the loss of a very dear friend, and one of Chicago's brightest and most popular Lithuanian shining stars. She not only possessed a rare singing voice, but beauty, charm, and a cheerful willingness to fill the breach, in any capacity, whenever and wherever needed, at any progressive function. We will not see her likes again.

We extend our deepest sympathy to her grieving husband, Vincent, son Vincent, Jr., his wife Barbara and grandchildren Lisa (David) Regenold; Mark (Sharon) Bogden and family, her sister Bernice (Steven) Karas, Elk Grove Village, Illinois, and family, other relatives and a host of friends in America and Lithuania.

LOU and NELLIE DE SCHAAF

RASO ONA BABARSKIENE

Kovo 9-ta man yra liūdesio diena. Tą dieną mirė mano vyras prieš daug metų. Sulaukus šios dienos, visuomet liūdžiu. Bet štai, šiemet kovo 9 dieną atėjo telefonu žinia, kad kovo 9 d. mirė ir mano gera draugė čekagietė Julija Urmonienė. Tą dieną liūdesys buvo dvigubas.

Gaila velionės Julijos. Ji man buvo viena iš geriausių draugių. Nuvykus pas ją į Čikagą jausdavau kaip savo namuose, dažnai pasiskambindavome telefonu, pasišnekėdavome.

Paskutinis su ja pašnekesys buvo apie sėkmingai pavykusią jai operaciją ant akies. Džiaugėmės, kad atėjus pavasariui susitiksimė asmeniškai. Bet štai, jos nebėra.

Ilgai aš jos liūdėsiu, kaip ir kitų gerų draugių bei draugų liūdžiu.
O. Babarskienė

Mirę lietuviai

— Kovo 13 d. mirė Magdalena Tapulionienė, sulaukusi 83 m. a. Gimė Lietuvoje. Šioje šalyje išgyveno 36 metus. Liūdi vyras, dukteris ir jos šeima. Palaidota kovo 17 d. Kazimierinėse kapinėse.

— Kovo 13 d. mirė Rožė Kriaučiūnienė, sulaukusi 80 m. a. Gimė Lietuvoje, Anykščių rajone, Debeikų kaime. Šioje šalyje išgyveno 35 metus. Liūdi dukteris, sūnus ir jų šeimos. Palaidota kovo 17 d. Kazimierinėse kapinėse.

— Kovo 14 d. mirė Genė Korsakienė, sulaukusi 87 m. a. Gimė Lietuvoje, Zapiškio miestelyje. Amerikoje išgyveno 56 metus. Liūdi dukros ir jų šeimos. Palaidota kovo 18 d. Kazimierinėse kapinėse.

— Kovo 16 d. mirė Viktoras Šarka, sulaukęs 68 m. a. Gimė Lietuvoje, Zarasų rajone, Dukšto apy-

linkėje, Kaniukų kaime. Amerikoje išgyveno 36 metus. Liūdi žmona, sūnus ir jo šeima. Palaidotas kovo 20 dieną Kazimierinėse kapinėse.

— Kovo 17 d. mirė Leokadija Žemgulienė, sulaukusi senatvės. Gimusi Lietuvoje, Bartininkų kaime. Amerikoje išgyveno 35 metus. Palaidota kovo 19 d. Kazimierinėse kapinėse. Liūdi sūnus, dvi dukros ir jų šeimos.

— Kovo 16 d. mirė Mikasė Stančiauskienė, sulaukusi 61 m. a. Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno

34 metus. Palaidota kovo 20 dieną Kazimierinėse kapinėse. Liūdi sūnus, dukros ir jų šeimos.

— Kovo 18 d. mirė Stasys Jonkaitis, sulaukęs 80 m. a. Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 35 metus. Palaidotas kovo 22 dieną Lietuvių Tautinėse kapinėse.

— Kovo 18 d. mirė Elzė Mejeris, sulaukusi 81 m. a. Gimė Lietuvoje, Tauragės rajone. Amerikoje išgyveno 35 metus. Liūdi vyras, sūnus ir kiti giminės. Palaidota kovo 22 dieną Lietuvių Tautinėse kapinėse.

LIŪDNAS PRISIMINIMAS DOMININKO MIKUŽIO

Mirė 1962 m. kovo 19 d., sulaukęs 74 metų.

Jau praslinko daug metų, kai netikėtai iš gyvųjų tarpo atsiskyrė Domininkas Mikužis, bet jis ant visados pasiliks gyvas mano mintyse ir širdyje.

Žmona **ANTANINA BUTKIENĖ**
(La Grange, Ill.)

Mirus Anthony Powell, Julia Urmon, Estelle Bogden ir Catherine Zebraitis

Reiškiame nuoširdžią užuojautą jų šeimoms, artimiesiems, giminėms bei draugams Amerikoje ir Lietuvoje.

Ir mes liūdime drauge su jumis.

BERTHA RASINS — PHYLLIS A. RASINS

MIRUS JULIJAI URMONIENEI

Reiškiame gilią užuojautą velionės dukrai Virginia Wrobel, žentui Walter, anūkams — Dawn Mason ir jos vyrui Robertui, Walter, Bruce ir Sandrai. Žinokite, kad ir mes liūdime, nekę mielos draugės.

WANDA GAIDAM — PETER GAIDAM
(Sun City, Ariz.)

DETROIT, MICHIGAN

LIŪDNI PRISIMINIMAI

MICHAEL JESKE

Mirė 1976 m. balandžio 11 d.

Dešimt metų praslinko, kai mano mylimas vyras atsiskyrė iš mūsų tarpo. Išsėkis ramiai Parkview kapinėse, o mes Tavęs niekad neužmiršime.

Liūdinti žmona **RUBY JESKE**
duktė **JEAN**
sūnus **MICHAEL**

IEVA VĖGELIENĖ

Mirė 1971 m. balandžio 26 d.

Brangi mamyte, jau praslinko penkiolika metų, kai mane palikai. Tavo kapą aplankau, papuošiu gėlėmis ir tariau: "Išsėkis ramiai, brangi mamyte, Parkview kapinėse".

Liūdinti dukteris **RUBY JESKE**
anukė **JEAN**
anūkas **MICHAEL**

MIRUS ESTELLE BOGDEN

Reiškiame gilią užuojautą velionės vyrui Vincui Bogden, sūnui Vincui, marčiai Barbara, anūkams — Lisa Regenold ir jos vyrui David; Marc Bogden ir jo žmonai Sharon; Kristinai, Gwyneth; proanūkams, sesutei Bernice (Steven) Karas ir jos šeimai, visiems giminėms ir kilnios idėjos draugams-draugėms.

Žinokite, kad ir mes liūdime netekę mielos draugės.

JOSEPHINE ir CHARLES SISEVICH

Mirus prof. B. F. Kubiliui, Anthony J. Powell ir Estelle Bogden

Reiškiu gilią užuojautą jų šeimoms, artimiesiems, giminėms bei draugams šioje šalyje ir Lietuvoje.

Žinokite, kad ir aš liūdžiu sykiu su jumis.

ESTELLE STRONG (Downers Grove, Ill.)

WILKES BARRE, PA.

LIŪDNAS PRISIMINIMAS ANTANO GLOBIČIO

Išsiskyrė iš gyvųjų tarpo 1985 m. kovo 16 dieną

Liko liūdesyje brolio ir sesers vaikai, bei brolis Jurgis ir sesuo Magdutė Lietuvoje.

Mes jo niekad nepamiršime. Tęsimė toliau jo kilnų darbą.

MARYTĖ SENKEVICIENĖ

MIRUS ESTELLE BOGDEN

Reiškiame gilią užuojautą velionės vyrui Vincui Bogden, sūnui Vincui, marčiai Barbara, anūkams — Lisa Regenold ir jos vyrui David; Mark Bogden ir jo žmonai Sharon; Kristinai, Gwyneth; proanūkams, sesutei Bernice (Steven) Karas, Elk Grove Village, Ill., ir jos šeimai bei kitiems giminėms; taipgi kilnios idėjos draugams, visuomenininkės-solistės Estelle asmenyje netekusiems brangios asmenybės.

Mes kartu liūdime.

LAKSTUTĖS IR JONAS

VALERIA URBIKAS — WANDA GAIDAM
ANN KRISIKEN — HELEN BORDNER
JOHN FEIZA

MIRUS CATHERINE ŽEBRAITIENEI

Reiškiame gilią užuojautą velionės vyrui Houston ir jo sesutei Mildai Kubilienei, velionės pusbroliams Frank ir Bernard Zayner ir jų šeimoms, pusseserei Ella Kletz ir jos šeimai. Žinokite, kad ir mes liūdime, netekę kilnios idėjos draugės.

WALTER SLENCH
DONALD SLENCH ir šeima
LINDA SANTWIRE ir šeima